

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.146/2023/4.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a személyesen eljáró **Felperes1** (felperes címe) **felperesnek** az alperesi képviselő (alperesi képviselő címe, ügyintéző: alperesi képviselő. ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím9) **alperes** ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 25.M.70.043/2023/15. sorszámu ítélete ellen a felperes által 17. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében helybenhagyja.

A le nem rótt 523.584 (ötszázhuszonháromezer-ötszáznyolcvannégy) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Ítéleti tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás szerint a felperes 2021. szeptember 12. napjától állt az alperes alkalmazásában, kezdetben egyszerűsített foglalkoztatás keretében, majd 2021. szeptember 20. napjától határozatlan idejű munkaviszonyban, vagyonőr munkakörben, havi alapbére 219.000.- forint volt.

[2] Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztályának két ellenőre 2022. január 13. napján megjelent a felperes munkavégzési helyén és közölték vele, hogy ellenőrzést szeretnének tartani. A felperes az ellenőröket beengedte, az

ellenőrök a felperest a munkaköri feladatairól, munkarendjéről meghallgatták. Az ellenőrzésről jegyzőkönyv készült, melynek egy példányát a felperes megkapta. Az ellenőrök tájékoztatták a felperest arról is, hogy az alperest is meg fogják majd hallgatni. A felperes következő szolgálatteljesítési napja 2022. január 16. napjára esett, a felperes ezen a napon dolgozott utoljára.

[3] Az alperes a 2022. február 8. napján kelt azonnali hatályú felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát. Az intézkedés indokolása szerint az alperes ellen foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés indult, amely során a hatóság helyszíni szemlét tartott. A felperes az alperes részére a hatóságtól átvett jegyzőkönyvet a mai napig nem adta át, az ellenőrzésről az alperest nem tájékoztatta. A felperes cselekménye lehetetlenné teszi a munkakörből adódó különleges bizalmi alapon fennálló munkaviszonyt. Az alperes az azonnali hatályú felmondással együtt megküldte a felperes részére a munkaviszony megszüntetéséhez kapcsolódó igazolásokat, az igazolólapon a munkaviszony-megszüntetés módjaként a „közös megegyezés” szerepelt.

[4] Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya ügyszám. iktatószámú határozatával figyelmeztetést alkalmazott az alperessel szemben és kötelezte, hogy teljes körűen tegyen eleget a felperessel szemben fennálló elszámolási kötelezettségének.

Kereset és ellenkérelem

[5] A felperes módosított keresetében munkaviszonya jogellenes megszüntetése miatt 505.055,- forint elmaradt munkabért pótló kártérítés, 147.112,- forint szabadság-megváltás, 21.224,- forint munkába járási költségtérítés és kamatai, valamint 2021. szeptember hónapra 149.694,- forint és kamata, 2021. október hónapra 144.936,- forint és kamata, 2021. november hónapra 144.936,- forint és kamata, 2021. december hónapra 175.272,- forint és kamata, míg 2022. január hónapra 251.140,- forint elmaradt munkabér megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[6] Hivatkozásképpen előadta, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a munkaviszonyát, továbbá 14 nap természetben ki nem adott szabadság pénzbeli megváltására nem került sor, és az alperes a munkába járás költségeit sem térítette. Ezen túl az alperes a bérfizetési kötelezettségének csak részben tett eleget, december 26-án és január 1-jén 24-24 órás szolgálatot teljesített, amelyre 100%-os pótlék jár részére, amit az alperes nem fizetett meg számára.

[7] Az alperes módosított ellenkérelmében a felperes teljes követelését elismerte.

Az elsőfokú bíróság döntése

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt 505.055.- forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés, továbbá 147.112.- forint szabadság megváltás, 21.224.- forint munkába járási költségtérítés, valamint 865.978.- forint elmaradt munkabér és kamatai megfizetésére.

[9] A határozat indokolása szerint az ítélet a felperes által érvényesített jog és kérelem alperes általi elismerésén alapult, ezért az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 347. § (1) bekezdés a) pont második fordulata alapján rövidített indokolást alkalmazott.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[10] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a másodfokú eljárásban előterjesztett keresetfelemelés szerint az alperes marasztalását 6.544.800.- forint jövedelempótló kártérítésben.

[11] A felperes fellebbezése alapjául előadta, hogy a határozat nem rendelkezett a munkaviszonya jogellenes megszüntetése tárgyában és nem alkalmazta az Mt. szankcióit az alperessel szemben. A munkaviszony jogellenes megszüntetése tárgyában a bíróságnak feltétlenül állást kell foglalnia. Régebbi levelei nyomán a bíróságtól lehetőséget kapott kártérítési igényei kiterjesztésére, amit most megtett. A perben is kérelmezte ezt a lehetőséget és válaszában az elsőfokú bíróság a keresete kiterjesztése lehetőségének helyt adott a 2022. szeptember 29-i végzésében. Többször is kérte a munkaviszonya jogellenes megszüntetése bírói megítélését, annak jogszerűségét illetően. Az alperes súlyosan vétett a munkaviszony megszüntetés törvényi előírásai ellen: a fegyelmi eljárást a felperes tudtán kívül, értesítése mellőzésével indította meg, a felperes nem védhette meg álláspontját, meghallgatását mellőzték. Emellett hiányzott az alapos indok, nem lehet „bizalmi viszony” része elárulni egy ellenőrzés megtörténtét. Az alperes nem sérelmezheti egy hatósági ellenőrzés megtörténtét és megállapításait, egymásnak ellentmondó munkáltatói okiratok alapján ilyen munkáltatói határozatot meghozni nem lehet.

[12] A jogellenes elbocsátása miatt súlyos mértékben romlottak a munkaerőpiaci esélyei, melyre tekintettel tizenkét havi távolléti díjnak megfelelő jövedelempótló kártérítés megfizetését kérte kötelezni az alperest. Ennek összegét az alapbér és pótlékok alapul vételével, továbbá az egy évre járó szabadság megváltásra figyelemmel 6.544.800.- forintban határozta meg a 2022. február 9-től 2023. február 9-ig terjedő időtartamra. Ezt úgy számította

ki, hogy havi 240 munkaórával számolt 12 hónapra 1500.- forintos óradíjjal és a készenléti jellegű tevékenység miatti 20%-os pótlékkal, ez összesen 5.184.000.- forint. Ezen túlmenően kérte figyelembe venni a havi átlagban 66 órányi túlórárt is, havi 59.400.- forint túlóradíjat, mely éves szinten 712.800.- forint. Szabadság megváltásként 648.000.- forinttal számolt.

[13] Az alperes – felhívás ellenére – fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[14] A fellebbezés – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[15] A Pp. 373. § (1)-(3) bekezdése szerint a fellebbezésben és a másodfokú eljárás során – a (2)–(5) bekezdésben foglalt kivételekkel – a keresetet, a viszontkeresetet és a beszámítást, illetve az ellenkérelmet megváltoztatni nem lehet, utólagos bizonyításnak nincs helye. A kereset-, illetve ellenkérelem-változtatást elutasító végzést a másodfokú bíróság legkésőbb az ítéletében vagy az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzésében indokolja. A fellebbezésben új tény állítására akkor kerülhet sor, ha az új tény a fél önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező fél tudomására vagy következett be, feltéve, hogy az elbírálás esetén rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezhetett volna. Kereset- és ellenkérelem-változtatásnak akkor van helye, ha az a (2) bekezdés szerinti ténnyel áll közvetlen okozati összefüggésben.

[16] A keresetmódosítás munkaügyi perekre vonatkozó speciális szabályait a Pp. 521. § tartalmazza. Ennek (2) bekezdése szerint, ha a felperes az igényét a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 82. § (1) bekezdésére vagy az Mt. 83. § (3) bekezdésére alapította, a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően keletkezett kár vagy elmaradt munkabér, egyéb járandóság érvényesítése esetén – keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelem előterjesztése nélkül – a kereseti követelésének összegét felemelheti a követelésnek a per folyamán esedékessé váló részleteire a tárgyalás berekesztéséig. Az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően esedékessé vált követelés a fellebbezésben, míg a fellebbezés előterjesztését követően esedékessé vált követelés a másodfokú eljárásban érvényesíthető.

[17] A Pp. 172.§ (3) bekezdése szerint valamely jog vagy jogviszony fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítása iránt akkor terjeszthető elő kereseti kérelem, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása érdekében szükséges, és a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból marasztalás nem kérhető. A bíróság e törvényes feltételek fennállását hivatalból vizsgálja.

[18] A felperes keresetét 2022. március 13-án terjesztette elő az alperes 2022. február 8-i azonnali hatályú felmondásával szemben. A perfelvétel lezárására a 2023. június 14-i tárgyaláson került sor, melyen ítélet is született. A felperes sem a keresetlevelében, sem a keresetmódosításában a munkaviszony jogellenes megszüntetése tárgyában önálló és kifejezett megállapítási keresetet nem terjesztett elő, de állította, hogy az alperes azonnali hatályú felmondása jogellenes volt és ennek alapján az Mt. 82. § (2) bekezdése szerint elmaradt jövedelem címén járó kárigényt érvényesített. Az elsőfokú bíróság több alkalommal hiánypótlásra hívta fel a felperest, melynek eredményeképpen a felperes végső kereseti kérelmét a jogellenes munkaviszony megszüntetéssel összefüggésben a 2022. június 10-én előterjesztett beadványában terjesztette elő, melyben a 2022. február 8-tól 2022. március 13-ig terjedő időre 505.055.- forint elmaradt jövedelem címén járó kárigényt érvényesített. A felperes korábbi beadványaiban is utalt arra, hogy érvényesíteni kívánja a tizenkét havi távolléti díj erejéig az elmaradt jövedelem címén járó kártérítést, és ezen utolsó keresetmódosításában, a 2022. június 10-i beadványában is úgy nyilatkozott, hogy „annak lehetőségét fenntartom, hogy a jogellenes munkaviszony megszüntetés miatt az eljárás folyamán az eredeti igényemnek megfelelően a kereset felemelésével érvényesíthessem”. A perben bírósági meghagyás került kiadásra, majd az alperes ellenkérelme előterjesztését követően az eljárás tovább folytatódott. A felperes a 2022. október 30-i beadványban is úgy nyilatkozott, hogy az eredeti kereseti kérelmét tartja fenn. Az elsőfokú bíróság több tárgyalást tartott, a felperes a 2023. március 27-i tárgyaláson ismét megerősítette, hogy a korábbi kereseti igényét tartja fenn. Majd az utolsó perfelvételi, egyben érdemi tárgyalás megtartására 2023. június 14-én került sor, amikor a felperes úgy nyilatkozott, hogy a keresetét változatlanul fenntartja és csak a késedelmi kamat igény vonatkozásában terjesztett elő keresetmódosítást.

[19] Az elsőfokú bíróság rövidített indokolással hozta meg ítéletét a Pp. 347. § (1) bekezdés a) pontja alapján. A (2) bekezdés szerint a rövidített indokolás kizárólag

- a) a bíróság által megállapított tényeket,
- b) a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését,
- c) az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat, és
- d) a rövidített indokolás törvényi feltételeire történő utalást tartalmazza.

[20] Az elsőfokú bíróság ítélete ezen jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt, alkalmazott jogszabályként rögzítette az Mt. 82. § (1)-(2) bekezdését, mely a jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményeit tartalmazza. Mindezekből egyértelműen megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a határozatát arra alapította, hogy jogellenesen történt a felperes munkaviszonyának megszüntetése és annak törvényi következményeit ítélte meg. Mindezek alapján megalapozatlanul sérelmezte a felperes, hogy a munkaviszony megszüntetés jogellenesség tárgyában az elsőfokú bíróság nem döntött, mert ebben a kérdésben határozott, és ez alapján ítélte meg az elmaradt jövedelem címén járó kártérítést a felperes által érvényesített 505.055.- forint összegben.

[21] A felperes önálló és kifejezett kereseti kérelmet nem terjesztett elő a munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása iránt, így ilyen kereseti kérelem hiányában arról az elsőfokú bíróságnak nem is kellett rendelkeznie, az elsőfokú ítélet megfelel a Pp. 341.§-ának, az ítéletben foglalt döntés kiterjed a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. Mindazonáltal utal a másodfokú bíróság arra, hogy a megállapítási kereset Pp. 172.§ (3) bekezdésében rögzített jogszabályi feltételei hiányoznak.

[22] A felperes elmaradt jövedelem címén járó kártérítés és szabadságmegváltás jogcímén a fellebbezésben előterjesztett keresetmódosítása nem felel meg a jogszabályi rendelkezéseknek. A szabadságmegváltás vonatkozásában a Pp. 373. § (1)-(3) bekezdésben foglaltak nem teljesültek, míg az elmaradt jövedelem címén járó kártérítés vonatkozásában a Pp. 521. § feltételei hiányoznak tekintettel arra, hogy a felperes a perfelvételi tárgyalás lezárásáig, illetőleg a tárgyalás berekesztéséig felemelhette volna keresetét az időközben bekövetkezett jövedelemvesztésre, a felperes azonban ezt elmulasztotta, ezt azonban a fellebbezésében már nem tudja érvényesíteni.

[23] Az elsőfokú bíróság a bírósági meghagyást követő 2022. szeptember 29-i végzésében arról tájékoztatta a felperest, hogy lehetősége van a munkaviszony megszüntetésével összefüggő, Mt. 82.§-ra alapított igényét, melyet a bírósági meghagyás nem tartalmaz, külön eljárásban érvényesítenie. Ezt követően azonban a felperes a folytatódó eljárásban keresetét nem emelte fel, holott arra több alkalommal, akár a tárgyaláson személyesen is előadva, volt lehetősége. A felperes a fellebbezésében a 2022. február 9-től 2023. február 9-ig terjedő időtartamra érvényesítette elmaradt jövedelem címén járó kárigényét, arra az időre, amikor az elsőfokú eljárás még folyt, sőt, a perfelvétel sem került még lezárásra. A másodfokú eljárásban csak az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően esedékessé vált, Mt. 82.§ (1) bekezdés szerinti kárigény érvényesíthető, az a per folyamán esedékessé váló részlet nem, amit a felperes elmulasztott az elsőfokú eljárásban érvényesíteni.

[24] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a meg nem engedett keresetfelemelést elutasította és a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét helybenhagyta.

Záró rész

[25] Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, másodfokú perköltséget nem számított fel, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (5) bekezdés alapján mellőzte az e tárgyban történő határozathozatalt.

[26] A fellebbezési illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdésén alapul. A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ezért a Pp. 95. § (1) bekezdése alapján a le nem rótt fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

[27] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

[28] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 365. § (2) bekezdése kizárja.

Budapest, 2023. november 23.

dr. Vajas Sándor s.k.
s.k.
a tanács elnöke
bíró

dr. Kovács Edit s.k.

dr. Kulisity Mária
előadó bíró